

Psowé rozmiszlanié

TÓMK FÓPKA

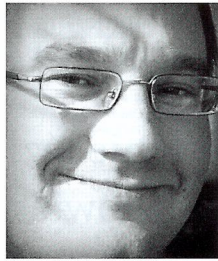
Jón Brzechwa napisôł:

*Nie wiéta wa, a jô wiém,
Jak szlachùje jãzëk psy,
Nauczył mie gadac pies,
Czej jem mieszkôł w jedny wsë.*

Jidze to sã nama, lëdzoma, czegò nauczcëc òd tëch mądrëch stwòrzeniów? Czë leno pòzérómë na nie jak na towarzësza òbczas szpacëru, dozérôcza dzecka czë ratownika, co z bùdelką rumù sznëkrëje za zadżinionyma w smiotach pùrgòczoma? A mòże dlò wiele z nas je to drëch, co je nôlëznikã familie, a czej ti familie ni ma abò je bële jakò – jedynym swiòdkã naszich jiwrów a pòceszëcelã?

Dzecë lubią psë. Mòże sã z nima bawic. Pies cerplëwi je, nawetkã czej gò za włosë na pëskù cygnie a z miszi mù môłi pampers wëzërò. Przëpilëje dobëtkù. Załajò na cëzëgò. Nawetkã sònczi pòcygnie, czej je mòcniëszy. Pies mò miono. Reks. Tusy. Psota. A czejbë tak nadòwac i lëdzoma, i pso-

ma miona pòzni, dopiërze tej, czej ju wiémë, jaczé to stwòrzenie je? Tak jak to czënilë Indianerowie. Wlòzómë do krómù, a tam przë tómbakù za chlebã stoją: Szadi Zyga z Përdëgónów z Czawrotkã, Łãgò Mònika spòd Trzech Bùków z Pòdgrizajkã, Dzëwi Majkel zeza Żukòwsczegò Zòkrátu z Miãgòlëczkã, Spiãcò Sztazjò z Lizajkã, Bòrowò Cotka z Kròsniòkã a Dzyrsczi Tóna z Wãglëkòjc z Dirigeñtkã. Z Dirigeñtkã? Jo, bò òna rządzzy. Kòże wstac Tónie. Dac jesc psu. Wëlezc bütën. Piesk biegò a Tóna z Rómanã pò sąsedzkù ò pòlitice prawią. Że ta naszò w Brukseli bëła. A że rzekła jima do slëchù. Róman rzecze, że nie lëdò, jak mù chto kónrëje. Jakbë mù, chcëmë wżac, Tóna, do chëczë zazëròł a gròpë kòzòł òmëwac – Róman bë gò prosto w pësk mógł szmaksnac. – Mie? W pësk? – Tónã weznie górz a sã pòszãtolã kãsk. Dirigeñtka prawie takã sprzëczkã wëcëszy. Trzë razë zaszcëknie, że ju czas jic dodóm, i Tóna pòslëszno pòczurpie, mùrmòcącë, za co gò téz Bóg mùszòł skòrac taczim sąsadã... Doma pieska mù zadò sedzenie na zeslu a lekturã: „Ò psu, co to banã jachòł”. Pòzni mdã òbzerac przigòdë Szarika w „Sztërzech tankòwëch”. A czej ju przin-dze czas żużkac, Dirigeñtka zamrëczy Tónie na ùszkò

Wiérnosc a miłota.
Tegò w całoscë mòzëmë a bë mielë sã
nauczëc òd psów.

wëjimk ze „101 dalmatiñczików”. Zachrapi Tóna, jaż tam-pëta ze scanów sã skùlnie, pòzërajacë, skądka taczzi trzòsk.

Pò sąsedzkù Róman, co to psa ni mò, mdze na kóm-pùtrze krëjamkò òbzëròł psë piãknoscë. Długã Szerchelkã z Gdinie, Mòkrã Noskã z Kòscëcznë, Drëbòlkã z Wiòldzi Wsë i Landrinã z Chwaszczëna. W całoscë ta òstatnò, co to pòkùsno szpëcëje ùszka – wpadnie Rómanowi w òkò. Wzdichnie cos ò niezjisconëch nõdzejach a redoce dlò głupëch i ùsnie.

Òd rena w radio baro wëszczekónò redachtorka Grëzofiò Szczwaliñskò mdze prowadza programã „A pies to czidòł”. Znajòrzka wiodra Matilda Deszczka – zapówië pògòdã pòd scërzã òb całi tidzëń, a psò kùchòrka Szmakòrdia Wësuska – pòdò przepis na pùrcle „tòsz-tòsz”. Ana, szëkùjacë sã z dze-

coma do szkòłë, a Wòjk, co to prawie zmerkòł, że mù z kòła w àutole ùszedł lëft – mdã mielë na jãzëkach swòje „tòsz-tòsze”. Nie mdã òne ju tak smaczne, jak te z radia.

Mówią, że pies szlachùje za swòjim miëwçã. A mòże je w drëgã stronã? Równak cos w tim je. Przëzdrzëta sã na

te lëdzkò-psë pòrë. Colemało, w całoscë ti, co dlëzi psãtka mają – pòdobno wëzërajã. Białczy mają jistne frizurë. Chłopi – figurë. I cygnã, kòzde swòjégò na tiderkù. Wikszë psëskò mòże czësto letkò z mòcë wżac. Mòli piesk chce bëc na rãkã bròny. Takò je terò móda, że chłopi, w całoscë pòd szescdzesãtkã, chòdzã z mòlim pieseczkã pòd pòchã. Kò to same plusë dodatné są. Chłop taczzi je galanti. Białczy gò widzã i mësziã, że to mòże jaczi pòëta je. Ùsmiëwają sã do nie, a czej le za kròtkò pòdëndã, zachãconë mòzłëwòscã wëlëzeniò z prozë zëcò – spòde pòchë chłopa z psëczkã jidze òstrzëga: mój òn je!

Wiérnosc a miłota. Tegò w całoscë mòzëmë a bë mielë sã nauczcëc òd psów. Tec taczzi pies kòchò na całëgò. 100-procëntowã miłoscã. Bez zòdnëch warënków. Ògón tak psu chòdzy, że nieròz za jaczi heliopter mógłbë robic. Jak sã ceszy – skòcze a wkòł gòni. Na przëwitanië mòże pòlizac tak skrãtno, że nie zdãzisz zmerkac a ju całã mùniã, szëjã, rãce a wëstrzëdnë ùchò mòsz pòmòkrzoné. Nawetkã, czedë przëtròfkã wlëszes w psë – bòdój mòsz szczescë na resztã zëcò! Twòja droga je jegò droga. Leno czë kòzdi człowiek mòże miec taczëgò drëcha? Nawetk czej rozmieje jãzëk psy...?